

BALMES

— I —

Nasqué a Vich l'any 1810, de família humil i necessitada. Cursà'n le Seminari tres cursos de llati, dos de retòrica, tres de filosofia i un de prelinars de teologia. Contava 16 anys quan va ser enviat a l'Universitat de Cervera. Esdevingué malalt als dos de residir-hi: fou el toc d'atenció de la tossuda malaltia que el comensava a tantejar per si li convenia de víctima. Restablert, torna a Cervera, i segons dita dels condeixeples, passà quatre anys estudiant-hi la font on van a beure'ls cultivadors de la filosofia escolàstica, la *Summa* de Sant Tomàs amb els seus comentaristes. En aquesta temporada recollí els materials per a l'obra que temps a vindre escriuria amb el nom de *Filosofia fundamental*.

D'estudiant, no donà mostra de precocitat; tenia exel'lent memòria, re-sabi de família; era un minyó que li plaia la solitud, amb certa ombra de tristor, progresant paulatinament, amb seguretat, amb fermeça, mirant-se les coses desde tots els caïres i no parant mai de profundisar-les. Se tanca-va en una habitació, ajustava els porticons, el cap entre les mans, o tapat en la capota, i aixís anava disposant la bastida, assegurant de ma de mes-re els fonaments del soberb edifici. Era la xarramenta de sos condeixeples, i en Coronas, professor de la Universitat i humanista ben conegut, son-rient i joïós del estudiant vigatà, els deia:—Deixeulo fer...— I en aquell sonríis i complacència del professor s'hi endevinava l'alt concepte amb que tenia a l'estudiant de Vich.

Després de set anys d'estada en la Universitat i d'haver rebut la llicenciatura de teologia's quedà reclòs a casa seva. No era capellà encare i prengué part en unes oposicions de canongia. No obtingué el càrrec, però logrà estendre la bona anomenada del seu talent i mostrà la solidesa i l'amplitut de sos estudis.

Una vegada ordenat, el bisbe li preguntà:

—I tu que desitjas?

—Una parròquia, senyor bisbe— respongué Balmes.

—Entòrnaten a l'Universitat, i continua l'estudi.

Sa nova estada a Cervera va ser quelcom més que d'estudiant: dona també conferènciss i supleix a professors.

Se doctorà, i com lluités per obtindre'l premi que la Universitat regala-va cada any al mellor de sos alumnes, va obtindre'l, i amb el seu triomf confirmava quan podia esperarsen. L'any 35 era la data i Espanya bullia; dos bandos se la disputaven, mellor dit, dos idees: la carlista i la lliberal. Com